

Так як на сучасному етапі до обліку ставляться нові вимоги, то постає питання: Яким чином удосконалити систему бухгалтерського обліку в Україні, щоб вона була максимально ефективною сьогодні?

На думку багатьох сучасних дослідників даної проблеми, найефективнішим є перейняття досвіду розвинених зарубіжних країн. Тим більше, що все більше підприємств включаються в міжнародний бізнес з отриманням господарської самостійності. Для цього бухгалтерам таких підприємств необхідно знати й розуміти систему обліку й фінансову звітність зарубіжних партнерів. Тому було б зручно, якби бухгалтерський облік різних країн був максимально схожим [1, с. 24-26].

У світовій практиці бухгалтерський облік здійснюється відповідно до розроблених стандартів, що передбачають принципу методик її організацію облікових робіт. Така система стандартизації впроваджується і в Україні.

Висновки. Перехід України до ринкової економіки, розвиток міжнародних економічних зв'язків зумовлюють необхідність удосконалення обліку відповідно до вимог міжнародних стандартів, створенню інформаційної бази для забезпечення переходу від діючої системи бухгалтерського обліку до системи, орієнтованої на ринкові умови господарювання.

Підвищенню ефективності облікової інформації сприяє прийняття національного Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій; Закону України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні", Національних положень (стандартів) з бухгалтерського обліку, розроблених на основі міжнародних стандартів.

Список використаних джерел:

1. Гальцова О. Л. Міжнародне значення фінансового обліку. // Економіка і держава. – 2006. – 11. – с. 24-26.
2. Кужельний М.В., Ліпник В.Т. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. – К.: КИТУ., – 2001 – 334с.
3. Уткіна Н.В. Вітчизняна система обліку та її вплив на порядок відображення результатів діяльності підприємства у фінансовій звітності. // Економіка і держава. – 2007. – 11. – с. 47-49.
4. Економічна енциклопедія: Том I – К.: "Академія", 2000.

Annotation. The new economic system basis of which are market relations is formed in our country. In these terms of high-quality changes test the economic instruments of management. One of which there is a record-keeping, as an information generator about the financial consisting and results of activity of enterprises of Ukraine.

Key words: development of economy, record-keeping, task an account, accounting, information, results of activity, improvement of account.

УДК 336.146: 378.3

В.А. Савчук директор Кам'янець-Подільського відділення
Київського фінансово-економічного коледжу
НУДПС України

ДО ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ БЮДЖЕТУ ОСВІТНЬОГО ЗАКЛАДУ, СФОРМОВАНИХ ЗА РАХУНОК НЕДЕРЖАВНИХ УСТАНОВ

Розглядаються переваги нормативного розподілу зароблених колективом університету коштів перед адміністративним, що дає можливість використати їх на покращення матеріально-технічної бази закладу і одночасно підвищити їх стимулюючу роль. Колективи факультетів зможуть використовувати ці кошти справедливіше, мобільніше й ефективніше. До підвищення ефективності роботи можна залучити весь колектив університету, а не окремі його підрозділи.

Ключові слова. Нормативний розподіл коштів; колектив університету; зароблені кошти, господарська діяльність; бюджет навчального закладу; державні навчальні заклади; приватні навчальні заклади.

Трансформаційні перетворення в економіці України спричинили певний вплив на усі галузі національного господарства, також і на національну освіту. У ній з'явилися навчальні заклади різноманітних форм власності – національні, державні, муніципальні, що засновані на державній формі власності; недержавні та приватні навчальні заклади, які спочатку орендували, а згодом викупували державне майно, розвивалися і розвиваються на сьогодні – одні успішно, інші – не дуже.

Однак у їх діяльності є досить багато спільного. Незалежно від форми власності усі вони мають діяти згідно законодавства України про надання освітніх послуг, держава контролює виконання ними стандартів, державну атестацію тощо. Різниця полягає у тім, що держава не дає навчальним закладам різних рівнів акредитації недержавної форми власності замовлення на підготовку фахівців, не впливає

безпосередньо на формування їхніх бюджетів, хоча опосередкований вплив має. Бюджети таких закладів формуються виключно за рахунок господарської діяльності з надання освітніх і наукових послуг, або меценатства. Зазначені навчальні заклади використовують свої бюджети також на власний розсуд, виходячи із суми, якою розпоряджаються, та внутрішніх і зовнішніх потреб.

Дещо по-іншому формуються в умовах ринку бюджети навчальних закладів, заснованих на державній формі власності. Ці заклади отримують від держави замовлення на підготовку фахівців. Також від держави отримують кошти до своїх бюджетів на виконання цих замовлень. Поруч із замовленнями вони отримують дозволи на підготовку чітко обумовленої кількості фахівців за контрактною формою, тобто за недержавні кошти, а тих, хто хоче навчатися і згоден за своє навчання заплатити, або кошти третіх осіб – хто згоден заплатити за інших (за кошти юридичних чи фізичних осіб). Ця кількість визначається різницею від ліцензійного обсягу та державного замовлення, і усі кошти, зароблені від господарської діяльності (надання освітніх та наукових послуг), йдуть на потреби закладу: придбання навчальної і та наукової літератури, оргтехніки, матеріалів та знаряддя, необхідного для виконання місії навчального закладу, оплату та стимулювання праці науково-педагогічного та допоміжного персоналу, розвиток матеріально-технічної бази, соціальної сфери тощо. Цими коштами під контролем Міністерства розпоряджається ректор.

Оскільки абстрактного закладу немає, а є конкретний ВНЗ з його і розгалуженою структурою (факультетами, бібліотекою, господарською частиною, кафедрами тощо), то вважаємо за можливе здійснювати розподіл зароблених колективом коштів серед структурних підрозділів.

Нами проведені опитування серед працівників двох вищих навчальних закладів м. Кам'янця-Подільського – Кам'янець-Подільського державного університету (КПДУ) і Подільського державного аграрно технічного університету (ПДАТУ), які виголосили певні думки з ' нього приводу (див. табл.1).

Усі опитані (100%) стверджують, що в ринкових умовах господарювання кожен має заробляти кошти на власні та колективні потреби. Як свідчать дані опитування 58% респондентів вважають, що зароблені колективом кошти мають розподілятися на потреби навчального закладу самим колективом. 33% думають, що заробленими коштами має розпоряджатися ректор закладу, оскільки він є відповідальною особою. 9% опитаних вважають, що заробленими коштами має розпоряджатися тільки Міністерство освіти і науки України. Більшість опитаних (58%) вважає, що розподіл коштів має бути нормативним по структурних підрозділах навчального закладу. 29% респондентів стверджують, що кошти в університеті мають розподілятися колегіально, на ректораті. 13% опитаних вважають, що заробленими коштами має розпоряджатися ректор одноосібно. Частину коштів має використовувати структурний підрозділ, який найбільше докладає зусиль, щоб їх заробити. Більшість опитаних співробітників навчальних закладів вважають, що певна частка зароблених коштів має надходити також у розпорядження випускової кафедри(87%) та факультету (91%). 81% опитаних вважає, що у розпорядженні випускової кафедри та факультету має бути до 30% зароблених грошей. Вони мають спрямовуватися передусім на придбання фахової навчальної та наукової літератури, оргтехніки, інших матеріальних ресурсів, необхідних факультетові для забезпечення навчального процесу.

Таблиця 1

Результати опитувань

Зміст запитань	КПДУ		ПДАТУ		Разом	
	Кількість	%	Кількість	%	Кількість	%
Чи слід ВНЗ заробляти кошти?	50	100	50	100	100	100
Ким мають розподілятися зароблені кошти?						
державою	3	6	6	12	9	9
ректором	16	32	17	34	33	33
колективом	31	62	27	54	58	58
Як мають розподілятися зароблені кошти:						
адміністративно (ректором)	4	8	9	18	13	13
колегіально (на ректораті)	16	32	13	26	29	29
нормативно (від зароблених у підрозділі)	30	60	28	56	58	58
Яку частину зароблених коштів слід залишати у підрозділі:						
10%	2	4	2	4	4	4
20%	2	4	4	8	6	6
30%	40	80	41	82	81	81

50%	6	12	3	6	9	9
100%	0	0	0	0	0	0
У розпорядження яких підрозділів слід виділяти кошти:						
випускової кафедри	43	86	44	88	87	87
факультету	46	92	45	90	91	91
ректорату	50	100	50	100	100	100
бібліотеки	46	92	37	74	83	83
господарської частини	17	34	12	24	29	29

100% респондентів стверджують, що частина зароблених коштів (70%) має бути у розпорядження ректора, які він може спрямовувати на загальноуніверситетські потреби. Розуміючи значення навчальної та наукової літератури у навчальному процесі 83% опитаних вважають, що доцільно було б при розподілі коштів передбачити певний норматив для її регулярного придбання. Таким нормативом могло б бути 3%-5%, окрім коштів, які виділив би факультет. 29% опитаних вважають, що певну частку зароблених коштів слід виділяти також у розпорядження господарської частини університету. Ці кошти можуть бути використані на надання матеріальної допомоги працівникам підрозділу, оперативне придбання необхідного інструменту, обладнання.

Серед пропозицій була і така: встановити чіткий норматив відрахування зароблених колективом коштів на покращення житлових умов науково-педагогічних працівників.

Нормативний розподіл зароблених колективом коштів, на думку опитаних, буде стимулювати всіх співробітників вищого навчального закладу до роботи по залученню абітурієнтів на навчання. При існуючій методиці розподілу коштів відсутня мотивація до кращої роботи у школах та інших навчальних закладах, спрямована на професійну орієнтацію молоді. Факультети і випускові кафедри, на яких надзвичайно мало студентів, котрі навчаються на контрактній основі, часто мають кращі можливості у використанні зароблених Іншими колективами коштів, ніж ті, хто заробив ці кошти. Такі випадки негативно впливають на колективи, котрі ведуть активну профорієнтаційну роботу і працюють з молоддю. Тут стимулювання йде за принципом "до навпаки".

Таким чином, наші дослідження підтверджують, що нормативний розподіл зароблених колективом університету коштів дає можливість використати їх на покращення матеріально-технічної бази закладу і одночасно підвищити їх стимулюючу роль. Колективи факультетів зможуть використовувати ці кошти справедливніше, мобільніше й ефективніше. До підвищення ефективності роботи буде залучений весь колектив університету, а не окремі його підрозділи.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. – К.: Феміда, 1996. – 64с.
2. Господарський кодекс України: Офіційний текст. – К.: Кондор, 2004. – 208 с.
3. Аранчій В.І. Фінанси підприємств: Навчальний посібник. – К.: Професіонал. – 2004. – 304 с.
4. Бондар Н.М. Економіка підприємства: Навч. посіб.; 2-ге вид., доповн. – К.: А.С.К. – 2005. – 400 с.
5. Каньоса М.І. Проблеми підвищення конкурентоспроможності вищих педагогічних навчальних закладів в умовах ринкової економіки //Наукові праці Кам'янець-Подільського державного педагогічного університету. Т.І. Кам'янець-Подільський, 2002, -С. 34-35.
5. Каньоса М.І. Вищий навчальний заклад в умовах ринку //Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського державного університету. Серія педагогічна. – Випуск УІ. - Кам'янець-Подільський: ПП Мошак М.І., 2005. – С. 7-13.
6. Каньоса М.І., Каньоса А.М. Управління економічним потенціалом вищого навчального закладу на засадах маркетингу //Збірник наукових праць викладачів економічного факультету. Випуск 2. – Кам'янець-Подільський: КПДУ, ред.-видавничий відділ, 2007. – С. 52-56.
7. Покропивний С.Ф. Економіка підприємства: Підручник. – К.: КНЕУ. – 2005. 528 с.
8. Шеремет О.О. Фінансовий аналіз: Навчальний посібник. – К.: Кондор. – 2005. – 196 с.

Annotation. Advantages of the nonnative distributing of begun to work by the collective of university of facilities before administrative are examined, that enables to use them on "improvement of material and technical base of establishment and simultaneously from their stimulant a role. The collectives of faculties will be able to use these facilities more just, more mobile and more effectively. Before the increase of efficiency of work it is possible to attract all collective of university, instead of separate his subsections.

Keywords. Normative distributing of facilities; collective of university; earned facilities; economic activity, budget of educational establishment; state educational establishments; private educational establishments.